

Kansallinen kouluterveyskysely 2023 / Katsaus kevät 2025

Lapsi- ja nuorisoneuvosto 28.11.2023 § 72

Valmistelija

Opetuspäällikkö Tarja Suhonen

Kouluterveyskysely tuottaa monipuolista seurantatietoa Suomessa eri ikäisten lasten ja nuorten hyvinvoinnista, terveydestä, koulunkäynnistä ja opiskelusta, osallisuudesta sekä avun saamisesta ja palvelujen tarpeisiin vastaavuudesta.

Kysely toteutetaan joka toinen vuosi. Tietoja on kerätty peruskoulun yläluokkalaisilta vuodesta 1996, lukioissa vuodesta 1999 ja ammatillisissa oppilaitoksissa vuodesta 2008 alkaen. Peruskoulun alaluokkalaiset ja heidän huoltajansa ovat mukana vuodesta 2017 alkaen.

Kyselyyn vastasivat vuonna 2023:

- peruskoulujen 4. ja 5. luokkien oppilaat (Ylöjärven vastausprosentti 85)
- peruskoulujen 4. ja 5. luokkien oppilaiden huoltajat
- peruskoulujen 8. ja 9. luokkien oppilaat (Ylöjärven vastausprosentti 70)
- lukioiden 1. ja 2. vuoden opiskelijat sekä (Ylöjärven vastausprosentti 74)
- ammatillisten oppilaitosten 1. ja 2. vuoden opiskelijat.

Vuoden 2023 valtakunnalliset, kuntakohtaiset ja alueelliset tulokset julkaistiin 21. syyskuuta.

Tiivistelmä perusopetuksen tuloksista 2023

Vuosiluokkien 4-5 tuloksissa on viisi myönteisintä tulosta vuoden 2021 Ylöjärven tuloksiin verrattuna:

- Kokee olevansa tärkeä osa luokkayhteisöä (62,5 %, ennen 54,5 %)
- Luokassa usein rauhallista (31,5 %, ennen 23,4 %)
- Koulun aikuinen kiusannut koulussa tämän luokan aikana (8,7 %, ennen 17,5 %)
- Mahdollisuus keskustella koulussa aikuisen kanssa mieltä painavista asioista (61,1 %, ennen 52,9 %)
- Kokee olevansa tärkeä osa kouluyhteisöä (45,8 %, ennen 38,3 %)

Vuosiluokkien 4-5 tuloksissa on viisi myönteisintä tulosta vuoden 2021 koko Suomen tuloksiin verrattuna:

- Kokee olevansa tärkeä osa luokkayhteisöä (62,5 %, koko maa 56 %)
- Hyvät yhteistyötaidot (34,6 %, koko maa 29,7 %)
- Osallistunut oppituntien sisällön suunnitteluun (71,5 %, koko maa 66,4 %)
- Syö kaikki kouluruoan ateriansosat kaikkina koulupäivinä (14,8 %, koko maa 10,3 %)
- Kokenut usein, että pitäisi viettää aikaa muutoin kuin netissä (25,3 %, koko maa 29,2 %)

Vuosiluokkien 4-5 tuloksissa viisi huolestuttavinta tulosta vuoden 2021 Ylöjärven tuloksiin verrattuna:

- Käyttänyt jotain tupakkatuotetta tai sähkösavuketta vähintään kerran (6,0 %, ennen 1,8 %)
- Vähintään lievää ahdistusoireilu (28,8 %, ennen 23,1 %)
- Käyttänyt sähkösavukkeita vähintään kerran (5,5 %, ennen 1,2 %)
- Osallistunut muiden oppilaiden kiusaamiseen vähintään kerran viikossa (2,4 %, ennen 0,4 %)
- Tuntee itsensä usein yksinäiseksi (4,8 %, ennen 2,8%)

Vuosiluokkien 4-5 tuloksissa on viisi huolestuttavinta tulosta vuoden 2021 koko Suomen tuloksiin verrattuna:

- Kiusattu tai muita kiusannut kertonut kiusaamisesta koulun aikuiselle: kiusaaminen loppunut tai vähentynyt (57,4 %, koko maa 60,7 %)
- Tapaturma koulussa tai koulumatkalla lukuvuoden aikana (44,7 %, koko maa 41,9 %)
- Hampaiden harjaus harvemmin kuin kahdesti päivässä (31,0 %, koko maa 29,8 %)
- Terveystarkastuksessa lapsesta tuntuu turvalliselta kertoa asioistaan (65,4 %, koko maa 67,6 %)
- Vähintään lievää ahdistusoireilua (28,8 %, koko maa 26,9 %)

Vuosiluokkien 8-9 tuloksissa viisi myönteisintä tulosta vuoden 2021 Ylöjärven tuloksiin verrattuna:

- Harrastaa liikuntaa ohjatusti vapaa-ajalla vähintään viikoittain (54,0 %, ennen 44,5 %)
- Alaikäisten välittämisen kautta hankkima alkoholi (85,9 %, ennen 89,9 %)
- Ylipainoisuus (15,1 %, ennen 18,7 %)
- Hampaiden harjaus harvemmin kuin kahdesti päivässä (36,5 %, ennen 40,8 %)
- Hyvät vaikutusmahdollisuudet kouluruokailuun (21,3 %, ennen 17,7, %)

Vuosiluokkien 8-9 tuloksissa on viisi myönteistä tulosta vuoden 2021 koko Suomen tuloksiin verrattuna:

- Ei syö aamupala joka arkipäivä (36,9 %, koko maa 42,1 %)
- Helppo päästä koulupsykologin vastaanotolle (63,5 %, koko maa 56,7 %)
- Hyvät empatiataidot (45,1 %, koko maa 41,0 %)
- Perheen koettu taloudellinen tilanne kohtalainen tai sitä huonompi (26,0 %, koko maa 30,3 %)
- Hyvät yhteistyötaidot (19,1 %, koko maa 15,3 %)

Vuosiluokkien 8-9 tuloksissa viisi huolestuttavinta tulosta vuoden 2021 Ylöjärven tuloksiin verrattuna:

- Mielialaan liittyviin huoliin tukea tarvinneista apua saaneet: ystävät ja muut läheiset (78,0 %, ennen 91,8 %)
- Oppimiseen ja koulunkäyntiin tukea tarvinneista apua saaneet: muu opettaja (76,6 %, ennen 90,9 %)
- Koulukiusattuna tai osallistunut koulukiusaamiseen lukukauden aikana (40,3 %, ennen 25,0 %)

- Mielialaan liittyviin huoliin tukea tarvinneista apua saaneet: palvelut koulun ulkopuolella (63,5 %, ennen 75,9 %)
- Koulukiusaamistilanne, jossa viestejä, soittoja tai kuvia kännykän tai internetin kautta (12,0 %, ennen 3,8 %)

Vuosiluokkien 8-9 tuloksissa on viisi huolestuttavinta tulosta vuoden 2021 koko Suomen tuloksiin verrattuna:

- Kiusattuna tai muita kiusannut kertonut koulukiusaamisesta koulun aikuiselle: kiusaaminen loppunut tai vähentynyt (37,1 %, koko maa 48,9 %)
- Mielialaan liittyviin huoliin tukea tarvinneista apua saaneet: ystävät ja muut läheiset (78,0 %, koko maa 85,4 %)
- Pitää koulunkäynnistä (44,5 %, koko maa 51,8 %)
- Koululounaan syömiseen on varattu tarpeeksi aikaa (65,9 %, koko maa 72,3 %)
- Käyttää sähkösavukkeita päivittäin (11,3 %, koko maa 6,6 %)

Opetuspäällikkö Tarja Suhonen on kutsuttu kokoukseen esittelemään kansallisen kouluterveyskyselyn tuloksia Ylöjärven osalta.

Esittelijä

Puheenjohtaja

Päätösehdotus

Lapsi- ja nuorisoneuvosto keskusteleee kouluterveyskyselyn tuloksista.

Päätös

Keskustelun jälkeen kirjattiin seuraavia huomioita;

- mietintään kaupungin oman kyselyn tuottaminen missä tarkennettuja kysymyksiä kouluterveyskyselyn huonoimmista tuloksista
- olisi hyvä jatkaa keskustelua sosiaalisessa mediassa tapahtuvaan kiusaamiseen puuttumisesta oman kaupungin voimavaroin
- enemmän ennakoivaa panostusta alempien luokkien oppilaisiin
- kutsutaan ruokahuoltopäällikkö neuvoston kokoukseen keväällä tilannekatsaukseen ruokahuollon osalta
- perusopetuksessa käynnistetty tunne- ja vuorovaikutustaitojen opetuksen kehittäminen (vuosikello)
- mielenterveyden kokemusasiantuntijan kutsuminen neuvoston kokoukseen (näkökulma lapset ja nuoret)
- näppihaukka-toimintamallin kehittäminen nuorisopalvelujen ja peruskoulun yhteistyönä liittyen kiusaamiseen

Lisäksi päätettiin lisätä neuvoston työsuunnitelmaan aiheeseen palaaminen syksyllä 2024.

Merkittiin pöytäkirjaan, että jäsen Minna Koskinen saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn aikana klo 18.08 ja että opetuspäällikkö poistui kokouksesta tämän asian esittelyn jälkeen klo 18.57.

Lapsi- ja nuorisoneuvosto 26.03.2025 § 11
694/12.02.00/2021

Seloste:

Edellä olevan mukaisesti lapsi- ja nuorisoneuvosto päätti palata asiaan väliraporttia varten syksyllä 2024. Aikataulullisista syistä asia on käsittelyssä nyt.

Kasvatus- ja opetuspäällikkö Tarja Suhonen:

Kevään 2024 aikana kerättiin peruskouluilta tietoa siitä, miten jokaisessa koulussa on käsitelty kouluterveyskyselyn tuloksia ja mitä toimenpiteitä on tehty mm. kiusaamisen ja mielenterveysongelmien vähentämiseksi. Nämä koonnit esitellään kokouksessa tarkemmin.

Nuorisopalvelupäällikkö Tiina Salomäki:

Kouluyhteisöohjaajat ovat mukana tunne- ja vuorovaikutustaitojen tunneilla. Kiusaamiseen ja Näppihaukkaan liittyen on kehitetty Ylöjärven somemalli, mihin kuuluu Somekupla-lomake, minkä kautta voi olla yhteydessä erityisnuorisotyöntekijöihin kiusaamiseen ja muuhun somehäirintään liittyen. Keskustellaan asiasta lisää kokouksessa.

Päätösehdotus:

Keskustellaan asiasta ja merkitään kouluterveyskyselyn tulosten koonnit tiedoksi.

Päätös:

Keskustelun kuluessa nousi esille verkossa tarjottavat tukipalvelut. Erityisesti chat-palvelua pidettiin tärkeänä lisänä Somemallin rinnalle. Nuorille on tarjolla esim. valtakunnallinen Sekasin-chat.

Merkittiin pöytäkirjaan, että jäsen Saija Latvala liittyi kokoukseen tämän asain käsittelyn aikana.

Merkittiin pöytäkirjaan, että kasvatus- ja opetuspäällikkö Tarja Suhonen poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn jälkeen.
